

مزاج شناسی کودکان با بزرگسالان فرق دارد؟

هر نوزادی که متولد می‌شود، طبع جبلی (سرشتی) او با دیگر نوزادان متفاوت است. اما به‌طور عموم مزاج کودکان گرم و تر است، چون دوران رشدی دارند. این مزاج نیاز هر کودکی است که رشد کند. رطوبت باعث رشد سلول‌های نوزاد می‌شود تا به رشد لازم جسمی برسد.

آیا مزاج هادر کودکان ارثی است؟

نوزادی که متولد می‌شود، هم ژن مادر را دارد، هم ژن پدر را. در واقع می‌تواند ترکیبی از این دو را داشته یا از بستگان هم تأثیر پذیری ژنی در او باشد. پس پاسخ به این سؤال که «مزاج‌ها در کودکان ارثی است؟» می‌تواند مثبت باشد، هر چند به معنای تغییر ناپذیری این مزاج‌ها نیست.

با کارشناس

اهمیت همسویی طب سنتی و مدرن

فریبا علی‌میری
کارشناس مامایی و طب سنتی
از دانشگاه شهید بهشتی

داروهای شیمیایی و در کنار آن داروهای گیاهی و رژیم‌های غذایی مقوی که می‌توانند سیستم ایمنی بدن را افزایش دهند، اگر با نظر پزشک تجویز و استفاده شوند، مناسب است. البته به گفته حکیم بوعلی سینا، کسی که بدون رژیم غذایی و اصلاح سبک، یکدفعه دست به دارو ببرد، کمر به قتل بیمار دارد.

اگر پزشکان حوصله بکنند و چه در کودکان و چه بزرگسالان ابتدا بیماری را تشخیص دهند و اینکه چه چیزی باعث ابتلا به بیماری شده، این یعنی روش درمانی مناسب. بیماری یعنی خارج شدن بدن فرد از حالت تعادل. پزشک هم باید تشخیص بدهد که چه سوءمزاجی در یک نفر ایجاد شده که او را بیمار کرده است. در این باره بهتر است ابتدا اصلاح رژیم غذایی، منع مصرف پرهیزها و توصیه مفردات (داروهای گیاهی که حال بیمار را خوب می‌کند) صورت بگیرد و بعد داروهای شیمیایی تجویز شود. اما این نکته مهمی است که چنین روش درمانی‌ای به شدت و نوع بیماری بستگی دارد و به عنوان مثال، نمی‌توان افراد مبتلا به سرطان را در این مسیر قرار داد و با داروهای گیاهی مراحل درمان انجام شود.

بیماری‌های اینچنینی باید به متخصص ارجاع شود؛ اما بعد از بهبودی می‌توان برای درمان سنتی فرد اقدام کرد؛ از جمله اینکه چه عواملی منجر به بروز سرطان در او شده است. در این حالت اصلاح مزاج هم می‌تواند صورت بگیرد تا بیماری در او دوباره تکرار نشود.

طب سنتی از یقراط تا

سازمان بهداشت جهانی

پزشکان بزرگ ایرانی معتقد بودند درمان دردها بدون بهره از گیاهان امکان ندارد

روش‌های سنتی و قدیمی که برای شفای بیماران یا حفظ سلامتی انسان پیش از ابتلا به بیماری به کار می‌رود، طب سنتی نامیده می‌شود؛ پایه‌گذاران این طب را هم که به طب یونانی معروف بوده، می‌توان «یقراط» و «جالینوس» دانست. بعدها «ابوعلی سینا» پزشک ایرانی - اسلامی با اصلاح بسیاری از موارد آن، این علم را توسعه داد و بخش عمده‌ای از دانش یونانی به عربی ترجمه شد که بخشی از آن دانش، اصول پزشکی بود. با تکمیل این اطلاعات توسط حکمای خاورمیانه و جنوب آسیا، طب یونانی پیشرفت کرد و به عنوان طب عربی یا اسلامی شناخته شد. اما نظر و تعریف سازمان بهداشت جهانی درباره طب سنتی شرق چیست؟ آیا غربی‌ها هم طبایع و مزاج‌ها را می‌شناسند و آن را تأیید می‌کنند؟

حمایت سازمان بهداشت جهانی از طب سنتی

در دهه ۱۹۲۰ میلادی، آجمل خان، پزشک هندی، طب سنتی را با حمایت از پژوهش‌های انجام شده روی محصولات مختلف توسط پزشکان باستان، پیشنهاد کرد و توضیح داد که می‌تواند بسیاری از بیماری‌ها را شفا دهد. در دهه ۱۹۳۰ میلادی، پزشکی هندی‌الاصل به نام «سالموزمان صدیقی» که متخصص فتوشیمی (شیمی گیاهان) بود، توانست ترکیب‌های مؤثری از گیاهی هندی به نام «چوتاجاند» استخراج کند؛ در

طب غربی از این گیاه به عنوان آرام‌بخش و کنترل‌کننده فشار خون بالا استفاده می‌شده است. این عملکردها نشان داد که طب سنتی می‌تواند بسیاری از بیماری‌ها را درمان کند. پس از این تلاش‌ها، سازمان بهداشت جهانی در سال ۱۹۷۶ میلادی (۱۳۵۵ هجری شمسی) طب سنتی را تأیید کرد. طبق تعریف سازمان بهداشت جهانی، طب سنتی به مجموع دانش، مهارت‌ها و شیوه‌های مبتنی بر نظر به‌ها، باورها و تجربیات بومی فرهنگ‌های

مختلف، اعم از قابل شرح یا غیرقابل شرح گفته می‌شود که در بهداشت و نیز پیشگیری، تشخیص، بهبود و مداوای بیماری‌های جسمی و ذهنی مورد استفاده قرار می‌گیرند. در حال حاضر نیز در «استراتژی طب سنتی ۲۰۱۴-۲۰۲۳» سازمان بهداشت جهانی اعلام شده که این سازمان از کشورهای عضو در توسعه سیاست‌های پیشگیرانه و اجرای برنامه‌هایی حمایت می‌کند که نقش طب سنتی در حفظ سلامت جمعیت را تقویت می‌کند.

تاریخ طب سنتی در ایران

گیاهان دارویی از زمان‌های قدیم توجه ایرانیان را به خود جلب کرده بود. پزشکان بزرگ ایرانی معتقد بودند که بدون گیاهان دارویی، درمان دردی وجود ندارد. بخشی از اوستا مربوط به هنر پزشکی درمانی است. براساس این کتاب، «سرینتا» نخستین متخصص ایرانی در پزشکی بود. مادها دانش دارویی گیاهی را پایه‌گذاری کردند. در قرن چهارم پس از میلاد در دانشگاه جندی شاپور مرکز بزرگی برای یادگیری پزشکی تأسیس شد که دارای یک بیمارستان بزرگ و یک آکادمی بود و نخستین کنگره بین‌المللی پزشکی در آنجا برگزار شد. پس از ظهور اسلام دانشمندان علوم پزشکی ایران دو مرحله متمایز در مشارکت در پیشرفت علوم پزشکی داشتند: الف) عصر ترجمه، از ۷۵۰ تا ۹۰۰ میلادی، زمانی که بسیاری از تحصیل‌کردگان جندی شاپور مجموعه جالینوسی و بقراطی را ترجمه کردند. ب) عصر طلایی خلاقیت، از ۲۸۰ تا ۴۸۰ شمسی که دوران بزرگان ایرانی در پزشکی و داروسازی و داروسازانی مانند زکریای رازی (۲۴۳-۳۰۴ شمسی) و ابن سینا (۳۵۹-۴۱۶) بود. در دوره آنها، حدود ۴۰ شکل دارویی مختلف مورد استفاده قرار گرفت و انواع مختلف عصاره‌گیری و تهیه داروهای گیاهی توسعه یافت. آنها با استفاده از گیاهان دارویی از انواع بیماری‌های سخت پیشگیری می‌کردند.

طب سنتی از قدیم تا امروز

نوشته‌های چینی و مصری باستان بسیاری از کاربردهای پزشکی گیاهان را توصیف می‌کنند که قدمت آن به ۳ هزار سال قبل از میلاد می‌رسد. طب سنتی چینی بسیاری از درمان‌های گیاهی را توسعه داد که همچنان مورد استفاده قرار می‌گیرند. فرهنگ‌های آفریقایی و بومیان آمریکانیز اغلب از گیاهان مختلف در مراسم شفابخشی خود استفاده می‌کردند. در اوایل قرن نوزدهم، پزشکی طبیعی به سرعت تکامل یافت زیرا دانشمندان چگونگی استخراج و اصلاح مواد فعال گیاه را کشف کردند. این امر باعث شد که داروی گیاهی به دست شیمی دانان برسد. متأسفانه، این رویکرد علمی جدید باعث شد افراد بیشتری برای درمان بیماری‌های خود به داروهای شیمیایی روی آورند. با وجود ظهور شرکت‌های بزرگ داروسازی، حدود ۸۰ درصد از مردم جهان هنوز حداقل برای بخشی از مراقبت‌های بهداشتی خود به داروهای طبیعی متکی هستند. در آلمان بیش از ۶۰۰ داروی گیاهی وجود دارد که معمولاً توسط پزشکان تجویز می‌شود. در آمریکا نیز بخشی از مردم شروع به رویگردانی از شرکت‌های بزرگ داروسازی و بازگشت به طب سنتی کرده‌اند. البته نباید از نظر دور داشت که مانند هر روش درمانی، روش درمانی سنتی هم موانع خاص خودش را دارد و گاهی پیش از استفاده از بعضی داروها باید اثر آنها را از نگاه علم پزشکی نیز بررسی کرد. در این بین به اعتقاد خیلی از کارشناسان، طب سنتی نیز تلاش می‌کند تا با رفع ایرادهای بهترین روش درمانی ارائه کند.